

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 181/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. K., B., a Ing. J. K., Z., zastúpených advokátkou JUDr. I. S., K., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 271/2010 z 24. novembra 2011, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžr 12/2012 z 28. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. K. a Ing. J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. J. K., B., a Ing. J. K., Z. (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. I. S., K., vo veci namietaného porušenia ich základných

práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 271/2010 z 24. novembra 2011 (ďalej len „rozsudok z 24. novembra 2011“), ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžr 12/2012 z 28. septembra 2012 (ďalej len „uznesenie z 28. septembra 2012“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na krajskom súde bola Z., B. (ďalej len „žalobca“) podaná žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského pozemkového úradu v B. sp. zn. 1323/081/07/2010 zo 4. októbra 2010 (ďalej len „rozhodnutie zo 4. októbra 2010“), ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v B. č. 1662/2010/1263/09-MSO zo 7. apríla 2010 (ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia“). Rozsudkom krajského súdu z 24. novembra 2011 bolo rozhodnutie zo 4. októbra 2010 zrušené podľa ustanovenia § 250j Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a vec bola vrátená Krajskému pozemkovému úradu v B. na ďalšie konanie.

V odôvodnení rozsudku z 24. novembra 2011 krajský súd uviedol, že napadnuté rozhodnutia nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, t. j. neobsahujú náležité odôvodnenie, ktoré by bolo dostatočne presvedčivé a obsahovalo právne posúdenie veci. Odôvodnenie rozhodnutia zo 4. októbra 2010 podľa krajského súdu bolo len reprodukciou znenia zákona, na základe ktorého sa rozhodlo, a chýbajú v ňom dôvody, o ktoré sa jeho výrok opiera. V tejto súvislosti poukázal na to, že rozhodnutie zo 4. októbra 2010 malo obsahovať stručne popísaný skutkový stav, zhrnutie argumentácie účastníka konania predloženej v odvolaní spolu s popisom jeho návrhu rozhodnutia a aj reakciu na všetky podnety a tvrdenia účastníkov konania (vrátane vytknutia chýb v preskúmanom konaní), ako aj dôvody, prečo nepristúpil na vykonanie navrhnutých dôkazov a špecifikáciu dôkazov, ktoré viedli k rozhodnutiu vo veci samej, aby nedošlo k znemožneniu ochrany práv účastníkov konania. S ohľadom na uvedené boli napadnuté rozhodnutia rozsudkom krajského súdu z 24. novembra 2011 zrušené a vec bola vrátená späť na ďalšie konanie podľa § 250j ods. 3 OSP.

Sťažovatelia podali proti rozsudku z 24. novembra 2011 odvolanie, v ktorom žiadali tento rozsudok zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Vo svojom odvolaní uviedli, že sú vlastníkami pozemkov, ktoré užíva žalobca bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Najvyšší súd uznesením z 28. septembra 2012 odmietol toto odvolanie ako neprístupné.

V rámci argumentácie sťažovatelia poukázali na znenie § 250 ods. 1 OSP, ktoré bolo novelou zákona č. 384/2008 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 15. októbra 2008, doplnené o druhú vetu, podľa ktorej súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti vyplývajúce zo správneho rozhodnutia by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. V tejto súvislosti sťažovatelia uviedli, že týmto „*doplňujúcim ustanovením bol rozšírený okruh účastníkov konania o žalobách, tak aby účastníkmi súdneho konania mohli byť aj tí účastníci správneho konania, ktorí sami žalobu nepodali (napr. preto, že sú s rozhodnutím správneho orgánu spokojní), ale zrušením rozhodnutia správneho orgánu by mohli byť dotknuté ich práva a povinnosti. O pribratí účastníka do súdneho preskúvacieho konania vydá súd z úradnej povinnosti uznesenie (§ 246c ods. 1 prvá veta, § 94 ods. 2 druhá veta). Pribratie účastníka správneho konania do súdneho konania nie je zákonom priamo vylúčené ani v odvolacom konaní, bude však treba dbať na to, aby tým, že sa nemohol zúčastniť konania od začiatku, mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom a nebolo odopreté právo na spravodlivé súdne konanie (princíp rovnosti zbraní) v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy SR. (Např. uznesenie NS SR, sp. zn. 9 Sžo 37/2010, I. ÚS 166/2011).*“.

Sťažovatelia sú podielovými spoluvlastníkmi pozemkov, ktoré užíva žalobca, ktorý inicioval konanie o vyporiadanie vlastníctva k týmto pozemkom. Z uvedeného je zrejmé, že krajský súd tým, že uznesením sťažovateľov nepribrá do konania, porušil ich ústavou garantované právo vlastníť majetok, ako aj právo na spravodlivý súdny proces, predovšetkým princíp rovnosti zbraní.

Sťažovatelia poukázali na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa práva na ochranu vlastníckeho práva, ako aj práva na súdnu ochranu a následne uviedol, že krajský súd i najvyšší súd podľa neho svojím nezákonným postupom porušili ním označené práva.

Rozsudok z 24. novembra 2011 považujú sťažovatelia za arbitrárny, nespravodlivý a nepreskúmateľný. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali predovšetkým na dôvody uvedené v samotnom odvolaní z 23. januára 2012. Napadnuté rozhodnutia sú podľa sťažovateľov dostatočne odôvodnené a úplné, vyčerpávajúce, poukazujúce na jednotlivé namietané tvrdenia účastníkov a vysvetľujúce skutkové i právne dôvody, prečo boli v predmetnej veci vydané napadnuté rozhodnutia. Naopak, práve rozsudok krajského súdu z 24. novembra 2011 nespĺňa zákonné náležitosti rozhodnutia, a to predovšetkým vo vzťahu k jeho odôvodneniu.

Postup krajského súdu, ktorým bez uvedenia konkrétnych dôvodov zrušil napadnuté rozhodnutia postupom porušujúcim označené práva sťažovateľov, ktorým ich do konania nepribral, *„spôsobil právny stav, ktorý je neželateľný a v právnom štáte nie je prípustný, lebo je v rozpore s princípom predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý sa považuje za jeden z hlavných princípov právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty (článok 1 ods. 1 Ústavy SR). Domnievam sa preto, že KS v Bratislave ignoroval právo účastníka na spravodlivý súdny proces, ako aj na riadne odôvodnenie rozsudku, čím sa jeho rozsudok stal zmätočným a nepreskúmateľným.“*

Sťažovatelia, ktorí boli postupom krajského súdu vylúčení z konania v predmetnej veci, v snahe ochrániť svoje práva a právom chránené záujmy podali odvolanie proti rozsudku z 24. novembra 2011, pretože ako vlastníci boli týmto rozsudkom dotknutí, avšak najvyšší súd ich odvolanie odmietol.

Na základe uvedeného sťažovatelia ústavnému súdu navrhli, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že rozsudkom krajského súdu z 24. novembra 2011, ako aj uznesením najvyššieho súdu z 28. septembra 2012 boli porušené ich základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zruší uvedený rozsudok

krajského súdu i uznesenie najvyššieho súdu, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná im náhradu trov konania v sume 323,49 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom je namietané porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 24. novembra 2011 a uznesením najvyššieho súdu z 28. septembra 2012. K porušeniu označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že:

- krajský súd nerozhodol v súlade s § 250 ods. 1 OSP o pribratí sťažovateľov do konania,

- rozsudok z 24. novembra 2011 je arbitrárny, nespravodlivý, nepreskúmateľný, nedostatočne odôvodnený, pretože bez uvedenia konkrétnych dôvodov zrušil napadnuté rozhodnutia,

- najvyšší súd uznesením z 28. septembra 2012 odmietol odvolanie sťažovateľov proti rozsudku z 24. novembra 2011.

II.A K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv rozsudkom krajského súdu z 24. novembra 2011

V zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok jej prijatia na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Podľa zistenia ústavného súdu rozsudok krajského súdu z 24. novembra 2011 nadobudol právoplatnosť 29. decembra 2011.

Sťažnosť sťažovateľov z 18. decembra 2012 bola prevzatá na poštovú prepravu 4. januára 2013 a ústavnému súde bola doručená 7. januára 2013.

Sťažovatelia sa ochrany nimi označených práv, k porušeniu ktorých malo dôjsť rozsudkom krajského súdu z 24. novembra 2011, domáhali až v čase, keď k ich porušovaniu

už nemohlo dochádzať, resp. v čase po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

II.B K namietanému porušeniu sťažovateľových práv uznesením najvyššieho súdu z 28. septembra 2012

Sťažovatelia namietali, že k porušeniu nimi označených práv došlo aj uznesením z 28. septembra 2012, ktorým najvyšší súd odmietol ich odvolanie proti rozsudku krajského súdu z 24. novembra 2011 ako neprípustné.

Ústavný súd preto preskúmal uznesenie najvyššieho súdu z 28. septembra 2012, v ktorom najvyšší súd v podstatnom uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) dospel k záveru, že odvolanie je potrebné odmietnuť.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Podľa § 246c ods. 1 druhá veta OSP v správnom súdnictve je opravný prostriedok prípustný, len ak je to ustanovené v piatej časti OSP.

Podľa § 250ja ods. 1 OSP proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 1, 2 a 6 je prípustné odvolanie.

Krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu podľa § 250j ods. 3 OSP. V súlade s § 250ja ods. 1 OSP je prípustné odvolanie iba proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 1 a 2, a naopak pri zrušení rozhodnutia správneho orgánu podľa § 250j ods. 3 OSP nie je odvolanie prípustné. Napadnutý rozsudok krajského súdu obsahoval správne poučenie o neprípustnosti odvolania.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie ako odvolanie podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné odmietol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP. Nemohol sa zaoberať dôvodmi odvolania ani obsahom napadnutého rozsudku, pretože zistil dôvod, ktorý viedol k nemeritórnemu (procesnému) rozhodnutiu, preto nebolo možné odvolanie vecne prejednať a rozhodnúť o ňom.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c) a s § 246c ods. 1 prvá veta OSP a účastníkom trovy odvolacieho konania nepriznal, keďže výsledok konania je obdobný, ako pri zastavení konania.“

Z uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd v konaní o odvolaní podanom proti rozsudku krajského súdu z 24. novembra 2011 najprv preskúmaval splnenie procesných podmienok konania. Vo svojom uznesení z 28. septembra 2012 najvyšší súd poukázal na príslušné znenie dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich jeho právomoc rozhodovať vo veciach týkajúcich sa správneho súdnictva a následne uzavrel, že odvolanie sťažovateľov odmieta v dôsledku zistenia neodstrániteľnej vady konania spočívajúcej v nedostatku jeho právomoci konať o ňom. Podľa ústavného súdu odôvodnenie uznesenia z 28. septembra 2012 nemožno označiť za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, pretože právne závery najvyššieho súdu vyvedené pri aplikácii relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných na rozhodovanie o tejto otázke, ktorá mala z hľadiska posúdenia dôvodu odmietnutia odvolania sťažovateľov rozhodujúci význam.

S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013